

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
& ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΑΠ & ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ**

Αθήνα, 21-04-2021
Αρ. πρωτ.: 416/110255

ΘΕΜΑ : «Τροποποίηση της με αριθ. 104/7056/21-01-2015 υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ Β' 147) Εθνικές επιλογές, διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν.(ΕΕ) 1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου»

Α Π Ο Φ Α Σ Η

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 62 του ν. 4235/2014 «Διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις στην εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών και της υγείας και προστασίας των ζώων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α'32), όπως η παρ. 2 τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 4384/2016 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, μορφές συλλογικής οργάνωσης του αγροτικού χώρου και άλλες διατάξεις» (Α'78).

β) του άρθρου 90 του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/ 2019 (Α' 133).

2. Τα άρθρα 13 μέχρι και 29 του ν. 2637/1998 (Α'200) «Σύσταση Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων», όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με το άρθρο 4 του ν. 2732/1999 (ΦΕΚ 154 Α'), το άρθρο 24 του ν. 2945/2001 (ΦΕΚ 223 Α') και το άρθρο 29 παρ. 1-8 του Ν. 3147/2003 (ΦΕΚ 135/Α'/03).

3. Το π.δ. 2/2021 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ Α' 2/05.01.2021).

4. Την υπ' αριθ. 68/8-1-2021 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Ιωάννη Οικονόμου» (Β'36).

5. Τους Κανονισμούς:

α) (ΕΕ) 2020/2220 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τη θέσπιση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) τα έτη 2021 και 2022 και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 όσον αφορά τους πόρους και την εφαρμογή τους τα έτη 2021 και 2022 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 όσον αφορά τους πόρους και την κατανομή αυτής της στήριξης τα έτη 2021 και 2022»

β) (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L347/608 της 20.12.2013) «περί θεσπίσεως κοινών κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της Κοινής γεωργικής πολιτικής και για την κατάργηση του Καν. (ΕΚ) αριθ. 637/2008 και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.73/2009 του Συμβουλίου».

γ) (ΕΕ) αριθ. 639/2014 κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού της Επιτροπής (L181/1 της 20.06.2014) «για τη συμπλήρωση του Καν.(ΕΕ) αριθμ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και για την τροποποίηση του παραρτήματος Χ του εν λόγω κανονισμού».

δ) (ΕΕ) αριθ. 641/2014 εκτελεστικού κανονισμού της Επιτροπής (L181/74 της 20.06.2014) «για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Καν.(ΕΕ) αριθμ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής».

ε) (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 347/549 της 20.12.2013) σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου

στ) (ΕΕ) αριθ. 640/2014 της Επιτροπής (L181/48 της 20.06.2014) «για τη συμπλήρωση του Καν.(ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και τους όρους απόρριψης ή ανάκτησης πληρωμών καθώς και τις διοικητικές κυρώσεις που εφαρμόζονται στις άμεσες ενισχύσεις, τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση».

ζ) (ΕΕ) αριθ. 809/2014 εκτελεστικού κανονισμού (L227/69 της 31.07.2014) «για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Καν. (ΕΕ) αριθμ. 1306 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση».

η) (ΕΕ) 2021/540 εκτελεστικού κανονισμού (L 108/15 της 29.03.2021) «για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 809/2014 όσον αφορά ορισμένες υποχρεώσεις κοινοποίησης, επιτόπιους ελέγχους σχετικά με τις αιτήσεις ενίσχυσης για ζώα και τις αιτήσεις πληρωμής στο πλαίσιο μέτρων στήριξης για ζώα, καθώς και σχετικά με την υποβολή της ενιαίας αίτησης, των αιτήσεων ενίσχυσης ή των αιτήσεων πληρωμής.

6. Την από 19.02.2021 κοινοποίηση των εθνικών επιλογών στην Ε. Επιτροπή, μέσω ISAMM, σύμφωνα με το άρθρο 54 παρ. 1 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του άρθρου 67 παρ. 1 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 639/2014 της Επιτροπής.

7. Το υπ. αριθ. 17609/18.03.2021 έγγραφο και το από 13/4/2021 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του Ο.Π.ΕΚ.Ε.Π.Ε.

8. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν δημιουργείται επιπλέον δαπάνη σε βάρος του τακτικού προϋπολογισμού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ**Άρθρο 1
Σκοπός**

Με την παρούσα απόφαση τροποποιείται η υπουργική απόφαση με αριθ. 104/7056/21-01-2015 (ΦΕΚ 147Β'/2015).

**Άρθρο 2
Τροποποίηση της με αριθ. 104/7056/21-01-2015 υπουργικής απόφασης**

Τροποποιείται η με αριθ. 104/7056/21-01-2015 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 147/Β'/2015) ως εξής:

1. Η παράγραφος **7** του άρθρου 6 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«7. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού, για τη διασφάλιση της χρήσης του μεγαλύτερου δυνατού ποσού των διαθέσιμων κεφαλαίων ως τα εθνικά ανώτατα όρια και για τη διευκόλυνση της αποτελεσματικότερης χρήσης των κεφαλαίων, το εθνικό ανώτατο όριο του καθεστώτος βασικής ενίσχυσης αυξάνεται σε ποσοστό 3% για τα έτη 2015, 2016 και 2017 και σε ποσοστό 2% για τα έτη 2018, 2019, 2020, 2021 και 2022 επί του ετήσιου εθνικού ανώτατου ορίου του παραρτήματος II του κανονισμού, μετά την αφαίρεση του ποσού που προκύπτει από την εφαρμογή ποσοστού 30% που ορίζεται για την ενίσχυση για γεωργικές πρακτικές επωφελείς για το κλίμα και το περιβάλλον».

2. Στο άρθρο **10** προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων γνωστοποιεί τα προσωρινά και οριστικά δικαιώματα βασικής ενίσχυσης.»

3. Το **άρθρο 13** τροποποιείται ως εξής:

α) Ο τίτλος του άρθρου αντικαθίσταται με τον εξής:

Αξία των δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης και σύγκλιση

β) Προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Η μοναδιαία αξία των δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης που κατέχουν οι γεωργοί στις 31-12-2019 διατηρείται το έτος 2020 με την επιφύλαξη της προσαρμογής του σημείου 7 του παρόντος άρθρου.»

γ) Προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:

«9. Η μοναδιαία αξία των δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης που κατέχουν οι γεωργοί στις 31-12-2020 διατηρείται το έτος 2021 με την επιφύλαξη της προσαρμογής του σημείου 7 του παρόντος άρθρου.»

4. Το **άρθρο 16** τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παράγραφο 3 προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Ειδικά για τα έτη ενίσχυσης 2021 και 2022 ο περιφερειακός μέσος όρος υπολογίζεται διαιρώντας το περιφερειακό ανώτατο όριο του καθεστώτος της βασικής ενίσχυσης όπως ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο του Καν. (ΕΕ) 1307/2013, όπως τροποποιήθηκε με το σημείο 3 του άρθρου 9 του Καν. (ΕΕ) 2220/2020 αντιστοίχως για το έτος χορήγησης, μη περιλαμβανομένου του ποσού του εθνικού αποθέματος το οποίο προσαρμόζεται σύμφωνα με το σημείο 3(β) του άρθρου 9 του Καν. (ΕΕ) 2220/2020, διά του αριθμού των ήδη χορηγηθέντων δικαιωμάτων ενίσχυσης ανά περιφέρεια.»

Η μοναδιαία αξία των δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης που χορηγούνται από το εθνικό απόθεμα για τα έτη ενίσχυσης 2021 και 2022 δεν υπόκειται σε ετήσιες σταδιακές τροποποιήσεις.

β) Προστίθεται παράγραφος 3α ως εξής:

«3α. Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων γνωστοποιεί τα δικαιώματα βασικής ενίσχυσης τα οποία χορηγούνται από το εθνικό απόθεμα»

γ) Το σημείο Γ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

Γ. ΓΕΩΡΓΟΙ ΝΕΑΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ – ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΙ

«Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ως «γεωργοί νεαρής ηλικίας» νοούνται οι γεωργοί, σύμφωνα με το άρθρο 31 της παρούσας.

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ως «γεωργοί που αρχίζουν τη γεωργική τους δραστηριότητα» νοούνται φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία, κατά τα πέντε έτη που προηγούνται της έναρξης γεωργικής δραστηριότητας, δεν άσκησαν γεωργική δραστηριότητα στο όνομά τους και υπ' ευθύνη τους ούτε έλεγχαν νομικό πρόσωπο που ασκούσε γεωργική δραστηριότητα. Σε περίπτωση νομικού προσώπου, το φυσικό πρόσωπο που ελέγχει το νομικό δεν πρέπει να έχει ασκήσει γεωργική δραστηριότητα στο όνομά του και υπ' ευθύνη του ούτε να ελέγχει άλλο νομικό πρόσωπο, το οποίο έχει ασκήσει γεωργική δραστηριότητα κατά τα τελευταία πέντε έτη που προηγούνται της έναρξης της γεωργικής δραστηριότητας του νομικού προσώπου.

Στην περίπτωση του νομικού προσώπου ο έλεγχος του ανωτέρω κριτηρίου πραγματοποιείται τόσο στο νομικό πρόσωπο όσο και στο φυσικό πρόσωπο και το κριτήριο πρέπει να πληρείται και στα δυο πρόσωπα. Γεωργοί που αρχίζουν να ασκούν τη γεωργική τους δραστηριότητα θεωρείται ότι άρχισαν να ασκούν τη γεωργική τους δραστηριότητα κατά το ημερολογιακό έτος 2013, ή άλλο μεταγενέστερο έτος, και οι οποίοι υποβάλλουν αίτηση για τη βασική ενίσχυση το αργότερο δύο έτη μετά το ημερολογιακό έτος κατά το οποίο άρχισαν να ασκούν τη γεωργική τους δραστηριότητα. Ως έναρξη γεωργικής δραστηριότητας του γεωργού που ασκεί αποτελεσματικό και μακροχρόνιο έλεγχο επί του νομικού προσώπου όσον αφορά στις αποφάσεις που σχετίζονται με τη διαχείριση, τα κέρδη και τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, νοείται η εγκατάσταση του στο νομικό πρόσωπο που ασκεί γεωργική δραστηριότητα. Ως μακροχρόνιος έλεγχος ορίζεται χρονικό διάστημα τουλάχιστον 5 ετών και αφορά σε γεωργούς με ποσοστό κατοχής κεφαλαίου του νομικού προσώπου μεγαλύτερο του 50% ώστε να μην ασκείται αρνησικυρία. Σε περίπτωση που τόσο το φυσικό πρόσωπο που ελέγχει το νομικό πρόσωπο όσο και το ίδιο το νομικό πρόσωπο αιτούνται τη χορήγηση δικαιωμάτων ενίσχυσης από το εθνικό απόθεμα το ίδιο έτος, τότε προηγείται εκείνο το πρόσωπο με την προγενέστερη έναρξη γεωργικής δραστηριότητας, και σε περίπτωση που τα έτη ταυτίζονται τότε προηγείται το φυσικό πρόσωπο».

5. Στο άρθρο 24 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 2:

«2. Σε περίπτωση που μετά την οριστική χορήγηση των δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης σε δικαιούχους για τους οποίους έχει διαφοροποιηθεί ο αριθμός και η αξία των δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης που έχουν στην κατοχή τους κατά τα έτη 2006-2014, η διαφοροποίηση αυτή δεν έχει ως συνέπεια τον συστηματικό εκ νέου υπολογισμό των δικαιωμάτων ενίσχυσης.»

6. Η παράγραφος 6 του άρθρου 26 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«6. Τα ποσά που κατανέμονται για την παρούσα ενίσχυση ακολουθούν την ίδια κατανομή για τη βασική ενίσχυση, όπως περιγράφονται στο άρθρο 7.»

7. Η παράγραφος 2 (β) του άρθρου 31 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) Τουλάχιστον ένα από τα φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στο κεφάλαιο ή στη διαχείριση του νομικού προσώπου είναι νέος γεωργός, σύμφωνα με την παράγραφο 1 και κάθε ένα από τα φυσικά πρόσωπα που είναι νέος γεωργός, είναι σε θέση να ασκεί αποτελεσματικό και μακροχρόνιο έλεγχο για κάθε έτος για το οποίο το νομικό πρόσωπο υποβάλλει αίτηση ενίσχυσης στο πλαίσιο του καθεστώτος γεωργών νεαρής ηλικίας, είτε αποκλειστικά είτε από κοινού με άλλους γεωργούς. Ως μακροχρόνιος έλεγχος ορίζεται χρονικό διάστημα τουλάχιστον 5 ετών και αφορά σε γεωργούς με ποσοστό κατοχής κεφαλαίου του νομικού προσώπου μεγαλύτερο του 50% ώστε να μην ασκείται αρνησικυρία.»

8. Το άρθρο 38 τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής ενιαίας αίτησης είναι η 15η Μαΐου κάθε έτους. Για το έτος 2021, η καταληκτική ημερομηνία υποβολής ενιαίας αίτησης είναι η 22^η Ιουνίου. Όταν η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή ενιαίας αίτησης ή η καταληκτική ημερομηνία για τις

τροποποιήσεις της ενιαίας αίτησης συμπίπτει με αργία, Σάββατο ή Κυριακή, τότε θεωρείται ότι η προθεσμία λήγει την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα.»

β) Η παράγραφος 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«5. Εκτός από τις περιπτώσεις ανωτέρας βίας και τις εξαιρετικές περιστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 της παρούσας, η υποβολή τροποποίησης της ενιαίας αίτησης μετά την καταληκτική ημερομηνία για την εν λόγω υποβολή, συνεπάγεται μείωση κατά 1 % ανά εργάσιμη ημέρα των ποσών που σχετίζονται με την πραγματική χρήση των συγκεκριμένων αγροτεμαχίων.»

γ) Η παράγραφος 6 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«6. Εκτός από τις περιπτώσεις ανωτέρας βίας και τις εξαιρετικές περιστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 της παρούσας, η υποβολή αίτησης χορήγησης ή, κατά περίπτωση, αύξησης της αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής, συνεπάγεται μείωση κατά 3 % ανά εργάσιμη ημέρα των ποσών που πρέπει να καταβληθούν κατά το συγκεκριμένο έτος σε σχέση με τα δικαιώματα ενίσχυσης ή, κατά περίπτωση, σε σχέση με την αύξηση της αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης που πρόκειται να χορηγηθούν στον δικαιούχο. Σε περίπτωση καθυστέρησης μεγαλύτερης των 25 ημερολογιακών ημερών η αίτηση θεωρείται ως μη αποδεκτή και δεν χορηγούνται στον δικαιούχο δικαιώματα ενίσχυσης ούτε, κατά περίπτωση, αυξάνεται η αξία των δικαιωμάτων ενίσχυσης.»

9. Το άρθρο 39 τροποποιείται ως εξής:

α) Προστίθεται σημείο θ στην παράγραφο 1 ως εξής:

«θ. Τους τύπους – κατηγορίες βλάστησης, που αποτελούν τις βοσκοτοπικές εκτάσεις:

A. Λιβάδια

Πρόκειται για εκτάσεις με πυκνή κάλυψη από ποώδη βλάστηση, στην οποία κυριαρχούν τα αγρωστώδη φυτά. Χρησιμοποιούνται κυρίως για βόσκηση, αλλά μπορεί να γίνεται και μηχανική συγκομιδή της ζωοτροφής. Επίσης, μπορεί να περιλαμβάνουν διάσπαρτη ξυλώδη βλάστηση και δέντρα (<30 % της έκτασης τους), καθώς και κτηνοτροφικές υποδομές (φράκτες, καταλύματα ζώων, ποτίστρες κτλ.). Αντιστοιχούν στην κλάση 2.3.1 Copernicus - Corine Land Cover (2018).

B. Φυσικοί Βοσκότοποι

Οι φυσικοί βοσκότοποι είναι περιοχές με ποώδη βλάστηση στην οποία κυριαρχούν τα αγρωστώδη (μέγιστο ύψος βλάστησης τα 150cm) που καλύπτει τουλάχιστον το 50% της επιφάνειάς τους. Επίσης, μπορούν να περιλαμβάνουν και ξυλώδη βλάστηση (<50% της έκτασης) και διάσπαρτα δέντρα (< 30 % της έκτασης). Συχνά περιλαμβάνουν ανώμαλες και ανισόπεδες επιφάνειες εδάφους με απότομες κλίσεις καθώς και βραχώδεις εκτάσεις ή χερσότοπους που δεν ξεπερνούν το 50% της έκτασης. Αντιστοιχούν στην κλάση 3.2.1 Copernicus - Corine Land Cover (2018).

Γ. Θαμνότοποι και Χερσότοποι

Βλάστηση με χαμηλή και κλειστή εδαφοκάλυψη όπου κυριαρχούν οι θάμνοι, οι χαμηλής ανάπτυξης θάμνοι και η ποώδης βλάστηση. Η έκταση μπορεί να περιλαμβάνει και δέντρα (με ύψος μικρότερο των 3 μέτρων) καθώς και χερσότοπους (<50% της επιφάνειάς τους). Αντιστοιχούν στην κλάση 3.2.2 Copernicus - Corine Land Cover (2018).

Δ. Σκληροφυλλική Βλάστηση

Εκτάσεις με θαμνώδη σκληροφυλλική βλάστηση (μακκία, φρυγανώδη) η οποία χαρακτηρίζεται από φυτά συνήθως αειθαλή με σκληρά φύλλα και κοντά μεσογονάτια διαστήματα. Η συγκεκριμένη βλάστηση εκτός από σκληροφυλλικούς θάμνους και χαμηλού ύψους θάμνους περιλαμβάνει και διάσπαρτα σκληροφυλλικά δέντρα (<30% της επιφάνειάς τους), ποώδη βλάστηση αλλά και βραχώδεις εκτάσεις (<50% της έκτασής τους). Αντιστοιχεί στην κλάση 3.2.3 Copernicus - Corine Land Cover (2018).»

β) Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να δηλώνουν το σύνολο της εκμετάλλευσής τους όπως αποτυπώνεται:

- στην περιουσιακή δήλωση στοιχείων ακίνητων Ε9 σε περίπτωση ιδιόκτητων αγροτεμαχίων
- στη Δήλωση Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας μέσω εφαρμογής της Α.Α.Δ.Ε ανεξαρτήτου ποσού μισθώματος και από μηδενικό ποσό μίσθωσης, σύμφωνα με το χρονικό διάστημα μίσθωσης που προβλέπεται στο άρθρο 634 του Αστικού Κώδικα, σε περίπτωση μισθωμένων αγροτεμαχίων. Κατά παρέκκλιση για το 2021, γίνονται δεκτά και

έντυπα μισθωτήρια που έχουν συναφθεί σε χρόνο πριν την έκδοση της παρούσης και δεν έχει λήξει ακόμα η ισχύς τους

και να προσδιορίζουν με σαφή τρόπο την έκταση και την ταυτότητα κάθε αγροτεμαχίου και, κατά περίπτωση, το είδος, το μέγεθος και τη θέση των περιοχών οικολογικής εστίασης. Όσον αφορά τις ενισχύσεις οικολογικής μέριμνας, οι δικαιούχοι υποχρεούνται επίσης να διευκρινίζουν τη χρήση των αγροτεμαχίων που δηλώνονται.»

10. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 40α

Επιλεξιμότητα βοσκοτοπικών εκτάσεων

1. Για να είναι επιλέξιμες οι βοσκοτοπικές εκτάσεις πρέπει:

α) Να υπάγονται σε μία από τις περιγραφόμενες κατηγορίες του σημείου θ της παραγράφου 1 του Άρθρου 39 της παρούσας.

β) Να μην περιλαμβάνει μη επιλέξιμα τμήματα και ειδικότερα:

βα) Τεχνητά στοιχεία οποιουδήποτε μεγέθους. Πρόκειται για κτίρια, διαμορφωμένες επιφάνειες ανθρωπογενούς δραστηριότητας, μονοπάτια πλάτους άνω των 2m, τεχνητές επιφάνειες νερού.

ββ) Φυσικά στοιχεία μεγέθους άνω των 100m². Πρόκειται για φυσικές επιφάνειες νερού, πετρώδεις – βραχώδεις επιφάνειες, συμπαγείς και αδιαπέραστες συστάδες θάμνων, μη φυσική ή γεωργική βλάστηση. Ειδικά στην περίπτωση των συμπαγών και αδιαπέραστων συστάδων θάμνων, αυτές θεωρούνται μη επιλέξιμες εφόσον δεν είναι δυνατόν να διέρχεται ένας άνθρωπος ανάμεσά τους (ελάχιστη απόσταση 0,30μ.).

γ) Στις περιπτώσεις που εντός βοσκοτοπικής έκτασης υπάρχουν διάσπαρτα φυσικά στοιχεία ξυλώδους βλάστησης, τα οποία είναι προσβάσιμα από τα ζώα και μπορούν να καταναλωθούν από αυτά, είναι επιλέξιμα υπό προϋποθέσεις, ήτοι:

γα) Δέντρα απομονωμένα ή διάσπαρτα όποιο και αν είναι το μέγεθός τους, μαζί με τον υποόροφο αυτών, και εφόσον μπορεί ένας άνθρωπος να διέρχεται ανάμεσά τους, ήτοι η μεταξύ τους απόσταση είναι τουλάχιστον 30 cm.

γβ) Ακανθώδεις θάμνοι ύψους μικρότερου του 1,50m μαζί με τον υποόροφο αυτών, εφόσον μπορεί ένας άνθρωπος να διέρχεται ανάμεσά τους, ήτοι η μεταξύ τους απόσταση είναι τουλάχιστον 30 cm.

γγ) Οποιαδήποτε βλάστηση που καταναλώνεται από τα ζώα ύψους μικρότερου του 1,50m μαζί με τον υποόροφο αυτών, εφόσον μπορεί ένας άνθρωπος να διέρχεται ανάμεσά τους, ήτοι η μεταξύ τους απόσταση είναι τουλάχιστον 30 cm.

δ) Να ασκείται κτηνοτροφική δραστηριότητα

Ως κριτήρια άσκησης κτηνοτροφικής δραστηριότητας, κατά περίπτωση, που εφόσον υπάρχουν καθιστούν την έκταση κατάλληλη για βόσκηση, θεωρούνται τα παρακάτω:

δα) Οδικό δίκτυο. Περιλαμβάνεται το πρωτεύον, δευτερεύον και αγροτικό οδικό δίκτυο της χώρας, καθώς και τα μονοπάτια.

δβ) Σταβλικές εγκαταστάσεις. Πρόκειται για τεχνητές εγκαταστάσεις στέγασης του ζωικού κεφαλαίου.

δγ) Κατάλυμα κτηνοτρόφου. Πρόκειται για τεχνητές εγκαταστάσεις στέγασης – κατάλυσης του κτηνοτρόφου.

δδ) Λειτουργικά σημεία ποτίσματος, φυσικά ή τεχνητά.

δε) Περιττώματα σε σημαντικές ποσότητες. Συνήθως εντοπίζονται πλησίον σταβλικών εγκαταστάσεων.

Τα παραπάνω κριτήρια δεν συντρέχουν σωρευτικά στη βοσκοτοπική έκταση. Αρκεί, κατά περίπτωση, η παρουσία έως δυο (2) εξ αυτών, εφόσον επιβεβαιώνεται η αντιστοίχιση με τις περιγραφόμενες κατηγορίες του σημείου θ της παραγράφου 1 του Άρθρου 39 της παρούσας.

ε) Να εμπίπτει σε βοσκοτοπική έκταση με συντελεστή επιλεξιμότητας των κλάσεων 2 έως 5 του κάτωθι πίνακα.

Πίνακας: Συντελεστές επιλεξιμότητας βοσκοτοπικών εκτάσεων

Κλάση	Εκτιμώμενο (με φωτοερμηνεία) ποσοστό επιλέξιμης έκτασης για βοσκότοπο	Τελικό ποσοστό επιλεξιμότητας βοσκοτόπου μετά την εφαρμογή του pro rata συστήματος
1	Από 0% έως και 25%	0%
2	Από 25% έως και 50%	37,5%
3	Από 50% έως και 70%	60%
4	Από 70% έως και 90%	80%
5	Από 90% έως και 100%	100%

Η αποδεκτή έκταση των εκτάσεων κατάλληλων για βόσκηση υπολογίζεται σύμφωνα με την μέθοδο της αναλογίας (pro rata). Ο συντελεστής επιλεξιμότητας αφορά στο τμήμα της βοσκοτοπικής έκτασης που απομένει, αφού εξαιρεθούν τα μη επιλέξιμα στοιχεία του σημείου β της παραγράφου 1 του Άρθρου 40α της παρούσας και αποτελεί τη χρησιμοποιούμενη γη βοσκοτόπων.

2. Κατά την απόδοση συντελεστή επιλεξιμότητας λαμβάνεται υπόψη η ομοιογένεια κάλυψης. Όμορες βοσκοτοπικές εκτάσεις που χαρακτηρίζονται από τον ίδιο τύπο βοσκοτοπικής έκτασης των περιγραφόμενων κατηγοριών του σημείου θ της παραγράφου 1 του Άρθρου 39 της παρούσας και παρουσιάζουν ομοιογένεια στην υφή, λαμβάνουν το ίδιο ποσοστό επιλεξιμότητας, εφόσον πληρούν και τα κριτήρια της παραγράφου 1 του Άρθρου 40α της παρούσας.

3. Στις περιπτώσεις βοσκοτοπικών εκτάσεων που εμπίπτουν σε μια εκ των κατηγοριών του σημείου θ της παραγράφου 1 του Άρθρου 39 της παρούσας και ταυτόχρονα συντρέχουν έως δύο (2) εκ των κριτηρίων της παραγράφου 1 του Άρθρου 40α της παρούσας, αποδίδεται ο συντελεστής επιλεξιμότητας 100% (κλάση 5 του ανωτέρω πίνακα) στην έκταση που απομένει, εφόσον έχουν αφαιρεθεί οι περιπτώσεις του σημείου β της παραγράφου 1 του Άρθρου 40α της παρούσας».

11. Το άρθρο 41 τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Οι τροποποιήσεις που επέρχονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 κοινοποιούνται στην αρμόδια αρχή εγγράφως ή και ηλεκτρονικά έως την 31η Μαΐου του σχετικού ημερολογιακού έτους. Από το έτος 2021 οι εν λόγω τροποποιήσεις κοινοποιούνται στην αρμόδια αρχή ηλεκτρονικά έως την 30^η Ιουνίου του σχετικού ημερολογιακού έτους»

β) το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Τα αποτελέσματα των προκαταρκτικών ελέγχων κοινοποιούνται στους δικαιούχους εντός 26 ημερολογιακών ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ενιαίας αίτησης και οι τροποποιήσεις κοινοποιούνται στην αρμόδια αρχή το αργότερο 9 ημερολογιακές ημέρες μετά την καταληκτική ημερομηνία κοινοποίησης στους δικαιούχους.»

12. Το Παράρτημα Ι αντικαθίσταται ως εξής:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Κατανομή εθνικού ορίου στα επιμέρους καθεστώτα ενισχύσεων

ΕΤΟΣ	ΑΝΑΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ (Μέγιστο 30%)	ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΦΥΣΙΚΟΥΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥΣ (Μέγιστο 5%)	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΝΕΩΝ ΓΕΩΡΓΩΝ (Μέγιστο 2%)	ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ (με τις προϋποθέσεις του άρθρου 53 του Κανονισμού)
2015	0%	30%	0%	2%	7,36745642%
2016	0%	30%	0%	2%	7,81565127%
2017	0%	30%	0%	2%	9,94288117%
2018	0%	30%	0%	2%	9,94592904 %
2019	0%	30%	0%	2%	9,95001604 %
2020	0%	30%	0%	2%	9,92337369 %

2021	0%	30%	0%	2%	9,92337369 %
------	----	-----	----	----	--------------

Άρθρο 3
Έναρξη ισχύος

Η απόφαση αυτή ισχύει από το έτος ενίσχυσης 2021.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΑΣ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΙΒΑΝΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ